

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

การศึกษาเป็นสิทธิพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนพึงได้รับและพึงมี การศึกษาเป็นเครื่องมือและเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพต่อการพัฒนาประเทศ เพราะมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ เศรษฐกิจและสถาบันสังคม โดยการปฏิบัติหน้าที่ และประกอบอาชีพตามที่ได้รับการศึกษาอบรมอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ด้วยเหตุนี้ทุกประเทศจึงให้ความสำคัญต่อการศึกษามาก และใช้การศึกษาเป็นเครื่องพัฒนาประเทศของตน โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนาถึงกับมีคำกล่าวที่ว่า “ถ้าจะดูความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติใด อาจจะดูกระบวนการศึกษาของประเทศ เพราะระบบการศึกษาเป็นระบบที่สร้างคน เป็นระบบที่ปลูกฝังและถ่ายทอดปรัชญา ความคิด ความเชื่อ แบบแผนอันดีงามและมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ” (ดารา ทีปะปาล 2538 : 78)

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษา ทั้งนี้ได้ดำเนินการอย่างจริงจัง ตั้งแต่การประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ในปี พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา ได้มีการเร่งอัตราความเจริญในด้านการให้การศึกษาเพื่อให้เจริญทัดเทียมกับอารยประเทศ ดังจะเห็นได้จากงบประมาณการศึกษาของชาติที่เพิ่มขึ้น การขยายการจัดตั้งวิทยาลัย มหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคเพิ่มขึ้นรวมทั้งการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ และสังคม

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ สอดคล้องกับแววจนริยะภาพของผู้เรียน การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ฯ จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมความเป็นอัจฉริยะด้านวิชาการ โดยจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนที่มีความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้สามารถพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ฯ เป็นโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เริ่มเปิดสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2489 ตลอดระยะเวลากว่า 60 ปี ที่โรงเรียนได้สร้างความมั่นใจในเรื่องคุณภาพการศึกษาให้กับหน่วยงานต่าง ๆ

บุคคลทั่วไป ตลอดจนผู้ปกครองนักเรียน ที่ได้ส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาที่โรงเรียนวินิตศึกษาใน พระราชูปถัมภ์ฯ ปัจจุบันเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีครู – อาจารย์ จำนวนทั้งสิ้น 142 คน นักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 4,227 คน แบ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นจำนวน 3,565 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 662 คน

เนื่องจากโรงเรียนวินิตศึกษาฯ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการบริหารวิชาการด้าน คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จึงส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสนใจด้านคณิตศาสตร์และ วิทยาศาสตร์ โดยจัดให้มีการเรียน โครงการมุ่งสู่ความเป็นอัจฉริยะ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 จนถึงปัจจุบัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการเปิดรับสมัครสอบคัดเลือกเข้า ร่วมโครงการมุ่งสู่ความเป็นอัจฉริยะด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นละ 2 ห้อง ห้องเรียนละประมาณ 45 - 50 คน แบ่งเป็น

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 48 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 47 คน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 48 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 47 คน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 41 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 45 คน รวมทั้งสิ้น 276 คน พบว่านักเรียนในโครงการมุ่งสู่ความเป็นอัจฉริยะด้านวิชาการได้รับความรู้ และ ประสบการณ์ตามหลักสูตรที่โรงเรียนกำหนด แต่ยังมีนักเรียนบางส่วนไม่ประสบความสำเร็จใน การสอบเข้าศึกษาต่อใน โรงเรียนของรัฐที่มีชื่อเสียงเท่าที่ควร จากข้อมูลในปีที่ผ่านมา มีนักเรียนที่เข้า ร่วมโครงการมุ่งสู่ความเป็นอัจฉริยะทางด้านวิชาการจำนวน 88 คน สามารถสอบเข้าศึกษาต่อ โรงเรียนรัฐบาลที่มีชื่อเสียง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 48.86 แสดงว่าโครงการมุ่งสู่ความเป็น อัจฉริยะด้านวิชาการสนองต่อความคาดหวังของนักเรียนได้ประมาณหนึ่ง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อการบริหารงาน วิชาการ โรงเรียนวินิตศึกษาฯ ซึ่งแบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้าน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการและด้านสื่อเอกสารประกอบการเรียนการ สอน เพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีมาตรฐาน ของชาติและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อการบริหารวิชาการในโครงการมุ่งสู่ความเป็น อัจฉริยะด้านวิชาการ โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อการบริหารวิชาการในโครงการมุ่งสู่ความเป็นอัจฉริยะด้านวิชาการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

2. ผลของการวิจัยในครั้งนี้จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้สนองกับความคาดหวังของผู้เรียน โครงการมุ่งสู่ความเป็นอัจฉริยะด้านวิชาการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนวินิตศึกษา ฯ ในพระราชูปถัมภ์ฯ อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในขอบเขตต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่สมัครเข้าร่วมโครงการมุ่งสู่ความเป็นอัจฉริยะด้านวิชาการของโรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2553 แบ่งเป็น

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 48 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 47 คน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 48 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 47 คน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 41 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 45 คนจำนวน

ทั้งสิ้น 276 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อการบริหารวิชาการในโครงการ มุ่งสู่ความเป็นอัจฉริยะด้านวิชาการ โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ซึ่งแบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านหลักสูตร

2.2 ด้านผู้เรียน

2.3 ด้านครูผู้สอน

2.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.5 ด้านการบริหารจัดการ

2.6 ด้านการบริหารสื่อและเอกสารประกอบการเรียนการสอน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่วิจัย

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

4. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการทำวิจัย ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2552 ถึง เดือนกันยายน 2553

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อการบริหารวิชาการในโครงการมุ่งสู่ความเป็นอัจฉริยะด้านวิชาการ โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี โดยใช้การบริหารตามวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน (Plan) ขั้นการปฏิบัติ (Do) ขั้นการติดตามประเมินผล (Check) และขั้นการปรับปรุง (Act) ตัวแปรที่ศึกษา คือความคาดหวังต่อการบริหารวิชาการ แบ่งเป็น 6 ด้าน ดังนี้

5.1 ด้านหลักสูตร

5.2 ด้านผู้เรียน

5.3 ด้านครูผู้สอน

5.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนสอน

5.5 ด้านการบริหารจัดการ

5.6 ด้านการบริหารสื่อและเอกสารประกอบการเรียนการสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคาดหวัง หมายถึง การคาดคะเนเรื่องราวข้างหน้าในทางที่ดี เป็นความคิดเห็นในการคาดคะเนต่อสิ่งที่บุคคลมุ่งหวัง หรือคาดคะเนต่อบุคคลอื่นให้กระทำสิ่งหนึ่งที่ตนปรารถนาซึ่งเป็นสิ่งที่ดีมีคุณค่า และเกิดประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม ที่บุคคลปรารถนาจะทำให้ถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโครงการมุ่งสู่ความเป็นอัจฉริยะด้านวิชาการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 3

การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนโครงการมุ่งสู่ความเป็นอัจฉริยะด้านวิชาการ ระดับชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 1 ถึง 3 ให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียน

ความคาดหวังที่มีต่อการบริหารวิชาการโครงการมุ่งสู่ความเป็นอัจฉริยะด้านวิชาการ หมายถึง การคาดคะเนของนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโครงการมุ่งสู่ความเป็นอัจฉริยะด้านวิชาการให้โรงเรียนวินิตศึกษาเรื่องราวข้างหน้าในทางที่ดี เป็นความคิดเห็นในการคาดคะเนต่อสิ่งที่นักเรียนมุ่งหวัง ให้กระทำการหนึ่งทีตนปรารถนาซึ่งเป็นสิ่งที่ดีมีคุณค่า และเกิดประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวมที่นักเรียนปรารถนาจะทำให้ถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการและด้านสื่อเอกสารประกอบการเรียนการสอน

โครงการมุ่งสู่ความเป็นอัจฉริยะด้านวิชาการ หมายถึง โครงการการที่จัดระบบการบริหารเพื่อช่วยการเรียนรู้และเพิ่มความสามารถของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตามที่ต้องการอย่างแท้จริง คือ ความเป็นเลิศด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

การบริหารวิชาการด้านหลักสูตร หมายถึง การนำกระบวนการบริหารมาใช้ในขั้นตอนการวางแผนหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนการประเมินผลหลักสูตร ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และเป็นไปตามนโยบายและกรอบ โดยแนวทางการจัดการหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และระเบียบโรงเรียนวินิตศึกษา

การบริหารวิชาการด้านผู้เรียน หมายถึง การบริหารผู้เรียนในโรงเรียนวินิตศึกษาฯ ในพระราชูปถัมภ์ฯ ให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

การบริหารด้านครูผู้สอน หมายถึง การบริหารครูผู้สอนให้มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและฝึกให้นักเรียนซักถาม ได้ตอบ อภิปราย แสดงความคิดเห็น ทั้งนี้ ต้องเข้าใจว่านักเรียน มีความถนัด ความสนใจ ความต้องการ ความชอบและความสามารถที่แตกต่างกัน ดังนั้นการจัด กระบวนการเรียนรู้ จึงต้องดำเนินการให้เกิดความต่อเนื่องเชื่อมโยงทั้งระบบและ โครงสร้างระหว่างกลุ่มสาระต่างๆ เพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจ เกิดความรู้ ความสามารถ ที่ประกอบปัญญา คุณธรรมและจริยธรรม

การบริหารวิชาการด้านกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การบริหารองค์ประกอบต่างๆ ของกิจกรรมการเรียนและการสอนที่ได้รับการจัดให้มีความสัมพันธ์กัน และส่งเสริมกันอย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

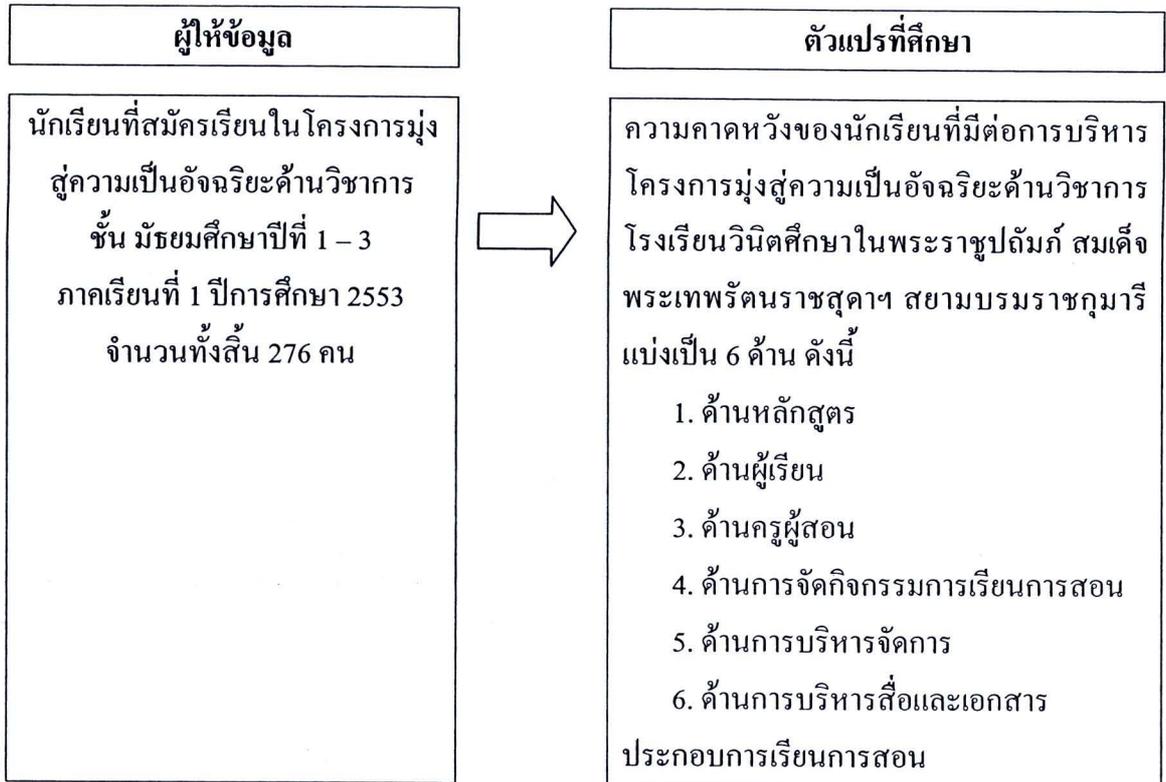
การบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารกิจการต่างๆ เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ให้เป็นคนเก่งคนดีมีความสุข คือให้มีทั้งความรู้ ความสามารถ ความคิดและความเป็นคนดี ไม่ได้หวังผลกำไรเป็นเงิน

การบริหารสื่อและเอกสารประกอบการเรียนการสอน หมายถึง การบริหารแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจที่จะใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้สูงสุดตามความสามารถของแต่ละคน การพิจารณาเลือกสื่อการเรียนการสอน ที่มีอยู่แล้วจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอน การประเมินสื่อและวิธีการเรียนการสอน เพื่อให้ทราบว่าสื่อและวิธีการสอนที่ใช้มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ต้องปรับปรุงแก้ไขหรือไม่ ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นหรือไม่ การประเมินผลสื่อการเรียนการสอนควรให้ครอบคลุม ด้านความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนการสอน ด้านคุณภาพของสื่อ

โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษา ตอนปลาย ตั้งอยู่เลขที่ 10 ถนนเพชรราชา ตำบลท่าหิน อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี (อยู่ติดกับพระนารายณ์ราชนิเวศน์ ทางด้านทิศใต้)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อการบริหารโครงการมุ่งสู่ความเป็นอัจฉริยะ ด้านวิชาการ โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตามกรอบแนวคิดดังนี้



ภาพที่ 1:1 กรอบแนวคิดในการวิจัย